

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 8. De Scholastico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

ritate festis illa tanquam tertia dignitate. *Secundo* ex declaratione Capituli, visione Bullæ, electionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollo Capituli existentibus quæ indicant, esse tertiam dignitatem post Pontificalem. *Tertio* ex pluribus actibus & functionibus capitularibus, videlicet, convocacione Capituli in absentia obtinentium majores dignitates. *Quarto* resultat probatio communis reputationis nedum capituli, quod se congregavit mandato Thesaurarij ut illius præsidis in absentia maiorum dignitatum, sed omniam quoque aliorum, à quibus pro Dignitate agnoscitur. Adde, quod inter Ecclesiæ columnas numeratur in c. 2. hoc it. *V. Cucchum. l. 1. Inst. p. 133.*

III. Ex dictis patet Custodem à Thesaurario nihil, aut parum distare. Si diversum facimus, Thesaurarij substitutus erit *cap. 2. de off. Const.* Attamen quia diversi in jure tituli sunt, diversum munus esse agnoscamus. Certè in hac Germaniæ plaga in ecclesiis Cathedralibus Custos inter Prælatos numeratur, cui Sacrista subest, & quem designare voluerit, subcustos. Officium illius *l. 1. Decretalium tit. 27.* describitur. *ex conc. Toletani actis.* Custos sollicitus esse debet ne omni ornamento ecclesiæ, & luminariis sive incenso, nec non panem, & vinum omni tempore præparatum ad missam habere debet, & per singulas horas Canonicas, signum ex consono Archidiaconi sonare, & omnes oblationes, seu elemosynas, seu decimas inter Fratres dividat *Et paucis interiectis.* Hi tres, Archidiaconus, Archipresbyter, & Custos simul iuncti uno animo providere agant, & perfecte: & non sit invidia, neque zelus inter illos.

§. VIII.

De Scholastico.

I. **Q**uemadmodum Schola ecclesiis Cathedralibus, & Seminarium adolescentum Clericorum, ita Scholasticus necessarius est. Hinc olim sollicitè quærebatur, qui iuniores doceret latinè legere, scribere, loqui, cantare, & quæ ad officium divinum pertinent, recitare. Is verò Magister Scholæ, Scholasticus appellabatur. *In c. Ut nostrum de off. Archid. Cancellarius* nuncupatur: propter similitudinem, quam cum Præfecto scriniorum gerit, cuius præcipuum munus est, publicas scripturas concinnare, & conservare. *Buda. & Hostomani.*

II. Modum constituendi Scholasticum præscribit *Conc. Trid. Sess. 28 c. 18. nu. 32.* Deinde, *inquit*, ut minori impensa huiusmodi Scholis constituendis provideatur, statuit sancta Synodus, ut episcopi, Archiepiscopi &c. Scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis vel doctrinæ munus annexum ad docendum per se ipsos, si idonei sunt, alioqui per idoneos substitutos ab eisdem Scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos etiam per subtractionem fructuum cogant, & compellant. Quod si episcopi iudicio digni non fuerint, alium qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota: quod si neglexerint, episcopus ipse deputet. Iam qualitates attende, quæ à *Concilio Trident.* præscribuntur.

III. De cætero (ait *Conc. Tr.*) officia vel dignitates illæ quæ Scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris.

stris, aut Licentiatis in sacra pagina aut in iure Canonico, & alijs personis idoneis, & qui per seipfos id munus explere possunt, conferantur, & aliter facta provisio nulla sit, & invalida, non obstantibus quibuscunque privilegijs & consuetudinibus etiam immemoralibus. Vbi *Congregatio Cardinal.* notat, eum, qui obtinet Scholasticam, cogi omnino debere ad obeundum munus suum. *Garzia de benef. par. 7. n. 35.*

IV. Hæc quomodo in usu sint apud nos, nemo ignorat. Excusationem merori videntur majores Domini, quia per substitutos docent maximè in civitatibus, ubi Gymnasia, vel Academiae erectæ sunt. Quamobrem inter declarationes Card. legimus. Ante omnia in Seminarijs conducendus est Grammaticus, & Musicus, qui pueros instruant & si reperiantur leuitæ, cæteris anteponendi sunt. *Declar. n. 33. V. Astor. Mediol. ecclesia par. 2. p. 106.*

§. IX.

De Prioribus.

PRior & Prioratus notissima nomina sunt. Eius duo genera. Alii enim Regulares, alii sæculares nuncupantur. Ex his iterum alii Collegiales, alii Rurales. Hi curam animarum absq; collegio habent, illi verò Canonorum collegio præsumt, quemadmodum indicat inscriptio *cap. ultimi de maior. & obed.* Sicut enim iuxta Regulam S. Benedicti Præfectus Monastici conventus Abbas, nominatur, iuxta Regulam S. Augustini Prior, sive Præpositus, sic in multis ecclesijs Collegiatis Præfati aliquando Abbates, aliquando Priores appellantur. *Greg. Tholof l. 15 c. 18. n. 1. Moscon. l. 1. par. 1. c. 14. Barbosa de Can.*

& dignit. c. xi.

II. Idem igitur, qui in Germahla nostra Decanus, in ecclesia Collegiata, alibi Prior est: unde dubitare non licet, quin dignitatem habeat, cum utriusque fori iurisdictio illi competat. Aetatem in illo requiri annorum 25. saltem inchoatorum *Barbosa monet pag. 49.* Non requiritur tamen, ut Doctoris, aut Licentiati gradu insignitus sit, quamvis exempta ecclesia foret. Nullibi enim hoc in iure præcipitur, & *Concil. Trid.* ubi de Dignitatibus loquitur *sess. 24. c. 12.* hortatur quidem, ut conferantur Doctoribus, nõ ramen præcipit, ut *Garzias p. 7 cap. 7.* resoluit ex sententia Congregationis Card. Imò ne quidem per Conciliũ Provinciale statui posse, ut dignitates & Canonicatus in ecclesijs Cathedralibus dentur graduatis tantum, habes in *Declarat. Cardinal. S. cit. n. 3. Nicol. Garz. Par. 7. c. 7. nu. 33. Barbos. loc. cit. num. 6 & l. 1. de iure eccles. c. 32. Mone-ta de conservatoribus c. 5. n. 25. & 94.*

III. Priorum, qui Regulares vocantur etiam duæ classes sunt, alii Conventuales, alii Claustrales. Prioratus Conventualis dignitas est; claustralis non est *c. Nisi essent. de præbend. & clem. 2. de Reser.* Causa diversitatis est, quia Conventualis Prior toti Conventui cum potestate præest, claustralis non itè, sed sub Abbate constitutus, in Monasterio, in quo Abbas ipse vivit, ad regulam & disciplinam religiosam attendit. Ex Cõventualibus aliqui maximæ auctoritatis & potentia sunt, ut patet in Ordine S. Ioannis Ierosolomytoni Presbyterorum, quorum potestas episcopali par, & privilegia amplissima: de quibus *Franc. Leo in Thesuro eccles. pag. 302.* Priores, & Commendatarii intra limites sua-